ᲞᲠᲝᲚᲔᲢᲐᲠᲔᲑᲝ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡᲐ, ᲨᲔᲔᲠᲗᲓᲘᲗ!

ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘ

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲒᲐᲛᲝᲓᲘᲡ 1920 ᲬᲚᲘᲡ 3 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲓᲐᲜ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲓᲐ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲝᲠᲒᲐᲜᲝ

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 269 (19411) ◆ ᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 28 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲘ, 1985 ᲬᲚᲘ. ◆ ᲤᲐᲡᲘ 3 ᲙᲐ�პ.

ᲡᲐᲥᲚᲔᲑᲘᲡ ᲪᲜᲝᲑᲐ

ᲙᲝᲡᲛᲝᲜᲐᲕᲢᲔᲑᲘᲡ ᲓᲔᲓᲐᲛᲘᲬᲐᲖᲔ ᲓᲐᲑᲠᲣᲜᲓᲜᲔᲚ

1985 ᲬᲚᲘᲡ 21 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲘ 18 ᲡᲐᲐᲗᲘᲡ ᲓᲐ 31 ᲬᲣᲗᲘᲗ ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲓᲠᲝᲗᲘᲗ „ᲡᲐᲚᲘᲣᲢ-7“ — „ᲡᲝᲧᲣᲖ-14“ — „ᲙᲝᲡᲛᲝᲡ-1685“ ᲝᲠᲑᲘᲢᲣᲚᲘ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲝ-ᲙᲕᲚᲔᲕᲘᲗᲘ ᲙᲝᲛᲞᲚᲔᲥᲡᲘᲡ ᲔᲙᲘᲐᲟᲘ — ᲙᲝᲡᲛᲝᲜᲐᲕᲢᲔᲑᲘ ᲕᲚᲐᲓᲘᲛᲔᲠ ᲕᲐᲡᲘᲣᲗᲘᲜᲘ, ᲕᲘᲥᲢᲝᲠ ᲡᲐᲕᲘᲜᲝᲕᲘ ᲓᲐ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔ ᲕᲝᲚᲙᲝᲕᲘ — ᲓᲔᲓᲐᲛᲘᲬᲐᲖᲔ ᲓᲐᲑᲠᲣᲜᲓᲜᲔᲚ.

„ᲡᲝᲧᲣᲖ Ტ-14“ ᲗᲝᲛᲘᲡᲛᲝᲒᲐᲠᲘ ᲓᲐᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ ᲐᲐᲠᲐᲢᲐ ᲓᲐᲯᲓᲐ ᲓᲐᲡᲐᲮᲣᲚᲘ ᲠᲐᲝᲜᲘᲡ 180 ᲙᲘᲚᲝᲛᲔᲢᲠᲘᲡ ᲥᲐᲚᲐᲯᲘ ᲯᲣᲯᲣᲜᲐᲒᲘᲡ ᲡᲐᲛᲮᲠᲘᲗ-ᲐᲦᲛᲝᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲘᲗ.

ᲝᲠᲘ ᲗᲕᲔ ᲤᲠᲘᲜᲔᲚᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲔᲙᲘᲐᲛᲘᲡ ᲨᲔᲠᲗᲣᲚᲘ ᲓᲔᲓᲐᲛᲘᲬᲘᲡ ᲖᲔᲓᲐᲞᲘᲠᲖᲔ ᲓᲐᲑᲠᲣᲜᲓᲐ ᲛᲝᲪᲣᲚᲝᲑᲘᲡ ᲒᲣᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲡ ᲓᲔᲜᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲛᲘᲛᲓᲘᲜᲐᲠᲔ ᲛᲝᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲘᲡ ᲙᲕᲚᲔᲕᲐᲗᲐ

მ. ს. გორბაჩოვის პრესკონფერენცია

(დასასრული)

ამ უდიდეს პასუხისმგებლობას მეხვეწენენ ხალხები და ისინი მთელი ხელმისაწვდომი ფორმებით მოქმედებენ.

აქედან გამომდინარეობს, რომ ასეთი სიტუაცია და ასეთი დახასიათება უნდა ისაზრდოდეს სახელმწიფოთა პოლიტიკას, პოლიტიკურ მოღვაწეთა პრაქტიკულ მოქმედებას იმ მომზადებულ მოთხოვნილებათა ადეკვატური პოლიტიკის უქონლობა, რომლებსაც მსოფლიოს ყველა ხალხი გრძნობს, ერთგვაროვანი პრობაგენდისტული საფუთვაით ვერ შეიცვლება. ხალხებმა ახლა ისწავლეს ყველაფერში სწრაფად გარკვევა და ყველაფრისათვის თავთავისი ადგილის მიჩენა.

ეს ჩემი ღრმა რწმენაა. მე და ჩემს კოლეგებს საბჭოთა კავშირში, ქვეყნის პოლიტიკური ხელმძღვანელობის შემადგენლობაში, სწორედ ასე გვესმოდა სიტუაცია და მთელი ყურადღება მიგიპყრია კონსტიტუციულ მიმართულებას, უკეთესი, უფრო მშვიდობიანი მსოფლიოისაკენ მიმავალი გზების ძიებას.

ჩემმა უდიდესი შთაბეჭდილება მოახდინა წერილებმა, რომლებსაც ვიღებდი საბჭოთა კავშირიდან, ამერიკის შეერთებული შტატებიდან, ავსტრალიიდან, ევროპიდან, აზიიდან და აფრიკიდან; ბავშვებისაგან, ქალებისაგან, მამაკაცებისაგან, ვეტერანებისაგან. აღსანიშნავია ის, რომ ამ წერილებში აქტიურად იმოღებდა ხმას მთელი პლანეტის ახალგაზრდობაც, ისინი, ვისაც ეკუთვნის მომავალი, ვინც ახლა იწყებს ცხოვრებას, კისრულობს პასუხისმგებლობას მსოფლიოს ბედ-იღბლისათვის.

ახლა საკუთრივ შეხვედრის შესახებ.

ამ შეხვედრაზე მნიშვნელოვანი ადგილი დაიკავა პრეზიდენტ რეიგანთან პირისპირ საუბრებმა. ეს-ეს არის ერთმანეთს რომ ვემშვიდობებოდით, მე და შეიერთებული შტატების პრეზიდენტს გვინდოდა გამოგვეანალიზებინა, მაინც რამდენჯერ შეეხვედით პირისპირ. საბოლოოდ გამოგვიყვანდა — ხუთ-ექვსჯერ. როგორც წესი, ეს იყო თითთა სათითანი საუბრები, ზოგჯერ ისინი მეტ ხანსაც გრძელდებოდა. ეს უბრალოდ არითმეტიკა -როდია. შეხვედრები გულახდილი, ხანგრძლივი, მწვავე, ცალკეულ მომენტებში უაღრესად მწვავეც იყო. და, მიუხედავად ამისა, ვგრძებ, გარკვეულწილად პროდუქტიულიც. რა თქმა უნდა, მათ. გაცილებით მეტი დრო მოგახმარეთ, ვიღრე დაგეგმილი იყო. მე ბეჭედოდი, რომ მათ დაიკავეს ამ ორი დღის ძირითადი დრო.

ამან საშუალება მოგვცა პირისპირ გვეგეზიანა ფართო წრის პრობლემები. საუბრები მიმდინარეობდა პოლიტიკურ ენაზე გულახდილად. პირფთვნელად, და, ვფიქრობ, ამას არა მარტო დიდი, არამედ, მე ვიტყოდი, გადამწყვეტი მნიშვნელობა ჰქონდა.

უწინარეს ყოვლისა, სწორედ ამ საუბრების დროს, აგრეთვე ალეწარულ სხდომებზე, დელეგაციის ყველა წევრის, ექსპერტების შესაბამისი დონის ფართო კონტაქტით, — ისინი კი საბჭოთა კავშირისა და ამერიკის მხრივ წარმოდგენილი იყვნენ ავტორიტეტიანი ადამიანები, რომლებიც ცნობილი არიან არა მარტო ჩვენს ქვეყნებში, არამედ მსოფლიოშიც, — ყოველივე ამან, ერთად აღებულმა, საშუალება მოგვცა ორ დღე-ღამეში სერიოზული მუშაობა გაგვეწია.

გავაანალიზეთ პრეზიდენტს ჩვენი მოსაზრებანი, მსოფლიოში არსებული ვითარების ჩვენეული შეფასება. ჩვენი ანალიზის ამოსავალი წერტილი ასეთია: უკანასკნელი ათწლეულების მანძილზე მსოფლიოში მოხდა კარდინალური ცვლილებანი, რომლებიც მოითხოვს ახალ მიდგომას, ახლებურ შეხედულებას ბევრ რამეზე საგარეო პოლიტიკაში. ახლანდელ საერთაშორისო სიტუაციას ახასიათებს ფრიად მნიშვნელოვანი თავისებურება, რომელსაც ჩვენც და ამერიკის შეერთებული შტატებიც უნდა ვითვალისწინებდეთ ჩვენს საგარეო პოლიტიკაში. ეი, რა მაქვს მხედველობაში. ახლანდელ პირობებში საქმე უკვე ეხება არა მარტო ორი საზოგადოებრივი სისტემის დაპირისპირებას, არამედ ადრეთვე არსებული გადაჩრჩენასა და ურთიერთმოსპობას შორის.

სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ომისა და მშვიდობის საკითხები, გადარჩენის საკითხები თვით მსოფლიო პროცესის ობიექტურმა მიმდინარეობამ დააყენა მსოფლიო პოლიტიკის ცენტრში. ხაზგასმით მინდა აღვნიშნო, რომ სპეციალურად იმისთვის კი არ ვხმარობ სიტყვა „გადარჩენას“, რომ მოვახდინო ვითარების დრამატიზაცია, შიში მოგვგვიოთ, არამედ იმისათვის, რომ ყველა ჩვენგანმა ღრმად იგრძნოს და შეიგნოს დღევანდელი მსოფლიოს რეალობანი.

ომისა და მშვიდობის პრობლემა უპირველესი, მწვავე პრობლემაა, რომელიც ყველა ჩვენგანის — დედამიწის მცხოვრებთა ინტერესებს ეხება. ხაზგასმით აღვნიშნავდი, რომ მან მსოფლიო პოლიტიკის ცენტრში გადაინაცვლა. თავს ვერ ავარიდებთ ამ, საკრიბორიტო პრობლემის გადაჭრის გზების ძიებას, ამაში დარწმუნებული ვართ. ასეთია საბჭოთა ხალხის ნება, ასეთია ამერიკელი ხალხის, ყველა ხალხის ნება. ეს — ერთი.

მეორე. ჩვენ ერთხელ კიდევ მივაპყარით ამერიკის მხარის ყურადღება შემდეგ გარემოებებს, რომლებზეც უკვე მილაპარაკია. ეს იმდენად დიდნიშვნელოვანი გარემოებანია, და ჩვენ მათ იმდენად სერიოზულ მნიშვნელობას ვანიჭებთ, რომ საჭიროდ ვცანით ეს კვლავ გვეთქვა ეხლევე შეხვედრაზე. საფელდობრ: ეს ხომ ფაქტია, რომ, უკვე ახლა ძალიან გვიჭირს დაეწყოთ პროდუქტიული დიალოგი და მოლაპარაკება გამალებული შეიარაღების შეწყვეტისა და ბირთვული განიარაღების საკითხებზე. ხვალ ეს კიდევ უფრო გაგვიჭირდება.

აი, რატომ იყო საჭირო შეხვედრა, პასუხისმგებლური დიალოგი. ყველამ მოვაწერეთ მოჭრას, რომელთანაც უნდა შეეჩერდეთ, მიმოვიხედოთ, გონს მოვიდეთ დარეალობთა საფუძველზე; ეროვნული ინტერესების განსაზღვრისადმი ფართო მიდგომის საფუძველზე გადაეწყვეტოთ, თუ როგორ ეიმოქმედოთ შემდგომ მსოფლიოში. შეხვედრებისა და საუბრების დროს მიხედოდა გამეგო, როგორიღაა ამერიკის ახლანდელი ადმინისტრაციის პოზიცია ამ კარდინალურ საკითხში — ომისა და მშვიდობის საკითხში.

ყველა ჩვენგანს ბევრი რამ წაგვიკითხავს ამის თაობაზე. თქვენც, ჟურნალისტებს, კაცმა რომ თქვას, ბევრი რამ გითქვამთ ამის გამო. მაგრამ იმათვის, ვინც გადაწყვეტილებებს იღებს, დიდი მნიშვნელობა აქვს ჩასწავლნენ, თუ რა არის პარტნიორის პოლიტიკის ფორმირების თავდაპირველი, ამოსავალი პუნქტი, ამერიკას აბარაღელი თავიდან აცილებისა და დედამიწაზე მისი შეწყვეტის გზები.

ჩვენ ნებას ვაძლევ ბევრი რამ წაგვიკითხოს ამის თაობაზე. თქვენც, ჟურნალისტებს, კაცმა რომ თქვას, ბევრი რამ გითქვამთ ამის გამო. მაგრამ იმათვის, ვინც გადაწყვეტილებებს იღებს, დიდი მნიშვნელობა აქვს ჩასწავლნენ, თუ რა არის პარტნიორის პოლიტიკის ფორმირების თავდაპირველი, ამოსავალი პუნქტი, ამერიკას აბარაღელი ან „დამინისტრაციის საგარეო პოლიტიკის ამოსავალი ჩანაფიქრი. ბევრი მუშაობა, დიდი ძალისხმევა დაგვჭირდა, რათა მოეკურთხებლად, დიდი პასუხისმგებლობით, ფართო თვალთახედვით შეგვეფასებინა ყველაფერი და გვეპოვა პასუხი ამ უაღრესად მნიშვნელოვან კითხვაზე.

ამ ანალიზმა ცხადყო, რომ მხარეთა მიდგომისა და შეფასების მთელი განსხვავების მიუხედავად, რომელიც ალმოვაჩინეთ ამ სერიოზული და საჭირო მუშაობის დროს — ეს მუშაობა რომ არ გაგვეწია, როგორ ჩამოვიდოდით შეხვედრაზე, — დაეინახეთ, რომ ჩვენ, მე მვონი, გვაქვს ის საერთო, რაც შეიძლება იყოს საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ურთიერთობის გაუმჯობესების საწყისი პუნქტი: ეს არის შეგნება, რომ ბირთვული ომი დაუშვებელია, მისი წარმოება არ შეიძლება, და ამ ომში ვერაკინ ვერ გაიმარჯვებს. ეს აზრი არაერთხელ გამოთქმულა ჩვენი მხრივაც და ამერიკის მხრივაც. აქედან გამომდინარეობს დასკვნა, რომ თანამედროვე ეტაპზე ჩვენი ქვეყნების ურთიერთობის ცენტრალური პრობლემაა უშიშროების პრობლემა. ჩვენ მტკიცედ ვუჭერთ მხარს ამას, რომ მივადწიოთ შეთანხმებებს, რომლებიც უზრუნველყოფენ ორივე მხარის თანაბარ უშიშროებას.

ჩვენი წარმოდგენით, სწორედ ამ საფუძველზე გახდება შესაძლებელი ურთიერთნდობის თანამშრომლობა ეროვნული ეკონომიკა. ფოლტიკური ატმოსფეროს საერთო გაჯანსაღება, რომელშიც შეიძლება პოლიტიკური დიალოგის განეთარების, ეკონომიკური, ჰუმანიტარული პრობლემების, კონტაქტების, ორმხრივი ინფორმაციის პრობლემების ნაყოფიერი განხილვის იმედი ვიქონიოთ. აქ არის დედამიწაზე სიცოცხლის შენარჩუნების პრობლემის, კეთილმოსურნეობისაკენ ატმოსფეროს შეცვლის გასაღები.

პრეზიდენტს ვუთხარით, რომ არ ვესწრაფვოდით ამერიკის შეერთებულ შტატებთან შედარებით სამხედრო უპირატესობას და არც ვეძებდით მის მიღწევას. უფრო მეტიც, არაერთხელ შევეცადეთ, პირისპირ და პლენარულ სხდომებზე გამომექვა ჩემი ღრმა რწმენა, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების ნაკლები უმშიროება საბჭოთა კავშირთან შედარებით არანელსაყრელი იქნება ჩვენთვის, ვინაიდან ეს გამოიწვევს უნდობლობას, არასტაბილურობას. იმედი გვაქვს, რომ ამერიკის შეერთებული შტატები ანალოგიურად მიუდგება იმას, რაც შეეხება ჩვენს ქვეყანას. ამავე დროს ჩვენ ვეთანხმოთ პრეზიდენტს, რომ არავითარ შემთხვევაში არ დაეშვებით ამერიკის შეერთებული შტატების სამხედრო უპირატესობას ჩვენთან შედარებით. ვფიქრობ, ეს საკითხის ლოგიკური დაყენებაა.

ორივე მხარე უნდა შეეგფოს სტრატეგიულ პარტეტს, ორივე საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ურთიერთობის ბუნებრივ მდგომარეობას. და თუ რაიმეზე უნდა ვილაპარაკოთ, ეს იმაზე, თუ როგორ უნდა შევამცროთ ორმხრივი მეცადინეობით ამ პარიტეტის დონე. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, განვაბორეიფლოთ ნაცვალგებინ ის საფუძველზე ბირთვული შეიარაღების შემცირების რეალური ღონისძიებანი. ეი საქმიანობის ასპარეზი, რომელიც ეკადრება ისეთი დიდი სახელმწიფოების ხელმძღვანელებს, როგორიც არის საბჭოთა კავშირი და ამერიკის შეერთებული შტატები, კაცმა რომ თქვა ნამდვილ სუვერენულ ულუფა, არრეის უფლება — გზის, სისტემის, მეთოდის, ფორმების არჩევის, მეგობრობა არჩევის უფლება. ეს ყოველი ხალხის უფლებაა, თუ ამას არ ვცნობთ, არ ვიცი, როგორ შეიძლება მაშინ ავაგოთ საერთაშორისო ურთიერთობა.

როიკ შარშან დეკემბერში ინგლისში ვიყავი, მომაგონდა ალმერსტონის გამოთქმა. ეს გამოთქმა დამახსოვდა მაშინ, როცა მოსკოვის უნივერსიტეტის იურიდიულ ფაკულტეტზე საერთაშორისო ურთიერთობას ვსწავლობდი. ალმერსტონს უთქვამს, ინგლისს არც მარადიული მეგობრები ჰყავს და არც მარადიული მტრები, მას მხოლოდ მარადიული ინტერესები აქვსო. მაშინ მარგარტ ტეტჩერს ვუთხარი, ვეთანხმებიმეთქი ამას. მაგრამ, თუ ალმერსტონი და თქვენ, ინგლისის ახლანდელი პოლიტიკური ხელმძღვანელი, აღიარებთ, რომ ასეთი ინტერესები გაქვთ, მაშინ ისიც უნდა ცნოთ, რომ სხვა ხალხებსაც, სხვა ქვეყნებსაც აქვთ თავიანთი ინტერესები.

როიკ საერთაშორისო ასპარეზზე ორასამდე სახელმწიფო გამოდის, მაშინ თითოეული მთგანი ცდილობს ხორცი შეასხას თავის ინტერესებს, მაგრამ რამდენად ხორცეელდება ისინი? ეს დამოკიდებული თანამშრომლობის საფუძველზე ზსხვათა ინტერესების გათვალისწინებაზე, ხოლო მიგანზდეს, რომ მთელი მსოფლიო ვიღაცის სამმეკვიდრეო მამულია, ასეთ მიდგომას უარეყოფთ. ამის ყოველეულის ვამბობდით ათი წლის წინათაც, დღესაც ვამბობთ და ხვალაც ვიტყვით. აქ ჩვენ არა გვაქვს ორმაგი პოლიტიკა. ჩვენ ბატონად, ბელოსდელ პოლიტიკას ვიდგავართ. ასე ვმოქმედებთ, ასე ვიმოქმედებთ კელავაც.

დაძაბულობას, კონფლიქტებს რეგიონებში და ომებსაც ეს სხვადასხვა სახელმწიფოთა შორის მსოფლიოს ამა თუ იმ კუთხეში ფესვი გაუდგამს ამ ქვეყნებისა და რეგიონების წარსულშიც და დღევანდელ სოციალურ-ეკონომიკურ პირობებშიც. წარმოადგინეთ სამეფისა, თითქოს წინააღმდეგობათა ეს კვანძები ალმოსავლეთსა და დასავლეთს შორის მატერიკობას წარმოეშვას, არათუ სწორი არ გაწლვეთ, ბატიდ საშიშიც არის. ეს ვუთხარი პრეზიდენტს და ამერიკის დელეგაციას.

თუ, მაგალითად, დღეს მეკსიკა, ბრაზილია და მთელი რიგი სხვა სახელმწიფოები არათუ ვალებს, არამედ ამ ვალების პროცენტებსაც ეკ ვერ იხდიან, ადვილი წარმოსადგენია, თუ რა პროცესები ხდება ამ ქვეყნებში. ამან შეიძლება გაამწვავოს ვითარება. გამოიწვიოს ომები ეფეთქება. რაო, მაშინაც უნდა თქვან, ამაში „ბოსკოვის ხელი ერევიანო“? მაგრამ ხომ არ შეიძლება ესოდენ უპასუხისმგებლოდ გამოთქვამდე ამგვარ აზრებს ასეთ საკითხებზე მსოფლიოს წინაშე! ეს ბანალობანი სადღაც ჯერ კიდევ სჯერთო, მაგრამ ისინი შეუწყნარებელია, და განსაკუთრებით ისეთ შეხვედრებზე, როგორიც ეგია. ამიტომ თავიდანვე ვთქვით: მოდით, ნუ ვეტყვით ერთმანეთს ბანალობებს. ისინი ბევრი თქვეთ შეხვედრის წინ, მისი მომზადების დროს. შერკინება სათანადო იყო, და ამისთვის, არც თქვენ, ჟურნალისტებს, დაგიკლიათ ხელი (**გამოცოცხლება დარბაზში**).

რა თქმა უნდა, საბჭოთა კავშირი და შეერთებული შტატები ორი მძლავრი სახელმწიფოა, რომლებსაც გლობალური ინტერესები აქვთ, თავიანთი მოკავშირეები და მეგობრები ჰყავთ. მათ თავიანთი პრიორიტეტები აქვთ საგარეო პოლიტიკაში. მაგრამ საბჭოთა ხელმძღვანელობას ეს კონფორმატიკის წყაროდ კი არ მიიჩნია, არამედ უფრო, მშვიდობის ბედისათვის საბჭოთა კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების, მათი ხელმძღვანელების გადიდებენ, განსაკუთრებული პასუხისმგებლობის ზეყარიდ. ასე გვესმის საქმე. რა თქმა უნდა, შეგვიძლია ვიდგეთ მსოფლიოს ამა თუ იმ რაიონში საქმის ვითარების გამო. ჩვენი შეფასებანი. განსხვავებული, ზნირად საწინააღმდეგო იქნება, განსაკუთრებით მაშინ, როცა საქმე ეხება ამა თუ იმ მოვლენას, ამა თუ იმ კონფლიქტის მიზეზებს. არსებითადაც, წინააღმდეგი არა ვართ, რომ ესა თუ ის რეგიონალური პრობლემა მათი მოწესრიგებისათვის ხელშეწყობის გზების ძიების თვალსაზრისით განიხილებოდეს. მე და პრეზიდენტმა ამაზე ვილაპარაკეთ და დავთქვით, რომ განვაგრძობთ ერთობლივ ძალისხმევას, რაც აისახა სამოლო ერთობლივ განცხადებაში. მაგრამ ამასთანავე ყოველთვის ხაზს ვუსვამთ, — და ახლაც მინდა ეს ვთქვა — სხვა სახელმწიფოთა საშინაო საქმეებში ჩაურევლად. ასეთია საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ურთიერთობის ჩვენეული კონცეფცია, რომლისაც შეხვედრაზე მოვედით და რომელიც გავაანალიზეთ პრეზიდენტს, ამერიკის მთელ დელეგაციას. იგი უფრო ვრცელი სახით იყო წარმოდგენილი, მაგრამ შევეცადე ამ მისი არსი ჩამომეყალიბებინა თქვენთვის.

ჩვენ მიგვაჩნია, რომ საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ურთიერთობის გაუმჯობესება სავსებით შესაძლებელია. დაგროვდა ბევრი პრობლემა, მე ვიტყოდი, რომ ამ პრობლემების მთელი ზვავები, რომლებიც უნდა გაიწმინდოს. საბჭოთა ხელმძღვანელობას აქვს იმის პოლიტიკური ნება, რომ ეს წამუშაო ეტაპიდან ნება, ეთანხმებიმეთქი ამას. მაგრამ, თუ პალმერსტონი და თქვენ, ინგლისის ახლანდელი პოლიტიკური ხელმძღვანელი, აღიარებთ, რომ ასეთი ინტერესები გაქვთ, მაშინ ისიც უნდა ცნოთ, რომ სხვა ხალხებსაც, სხვა ქვეყნებსაც აქვთ თავიანთი ინტერესები.

როიკ საერთაშორისო ასპარეზზე ორასამდე სახელმწიფო გამოდის, მაშინ თითოეული მთგანი ცდილობს ხორცი შეასხას თავის ინტერესებს, მაგრამ რამდენად ხორცეელდება ისინი? ეს დამოკიდებული თანამშრომლობის საფუძველზე ზსხვათა ინტერესების გათვალისწინებაზე, ხოლო მიგანზდეს, რომ მთელი მსოფლიო ვიღაცის სამმეკვიდრეო მამულია, ასეთ მიდგომას უარეყოფთ. ამის ყოველეულის ვამბობდით ათი წლის წინათაც, დღესაც ვამბობთ და ხვალაც ვიტყვით. აქ ჩვენ არა გვაქვს ორმაგი პოლიტიკა. ჩვენ ბატონად, ბელოსდელ პოლიტიკას ვიდგავართ. ასე ვმოქმედებთ, ასე ვიმოქმედებთ კელავაც.

დაძაბულობის, კონფლიქტების რეგიონებში და ომებსაც ეს სხვადასხვა სახელმწიფოთა შორის მსოფლიოს ამა თუ იმ კუთხეში ფესვი გაუდგამს ამ ქვეყნებისა და რეგიონების წარსულშიც და დღევანდელ სოციალურ-ეკონომიკურ პირობებშიც. წარმოადგინეთ სამეფისა, თითქოს წინააღმდეგობათა ეს კვანძები ალმოსავლეთსა და დასავლეთს შორის მატერიკობას წარმოეშვას, არათუ სწორი არ გაწლვეთ, ბატიდ საშიშიც არის. ეს ვუთხარი პრეზიდენტს და ამერიკის დელეგაციას.

თუ, მაგალითად, დღეს მეკსიკა, ბრაზილია და მთელი რიგი სხვა სახელმწიფოები არათუ ვალებს, არამედ ამ ვალების პროცენტებსაც კი ვერ იხდიან, ადვილი წარმოსადგენია, თუ რა პროცესები ხდება ამ ქვეყნებში. ამან შეიძლება გაამწვავოს ვითარება. გამოიწვიოს ომები ეფეთქება. რაო, მაშინაც უნდა თქვან, ამაში „ბოსკოვის ხელი ერევიანო“? მაგრამ ხომ არ შეიძლება ესოდენ უპასუხისმგებლოდ გამოთქვამდე ამგვარ აზრებს ასეთ საკითხებზე მსოფლიოს წინაშე! ეს ბანალობანი სადღაც ჯერ კიდევ სჯერთო, მაგრამ ისინი შეუწყნარებელია, და განსაკუთრებით ისეთ შეხვედრებზე, როგორიც ეგია. ამიტომ თავიდანვე ვთქვით: მოდით, ნუ ვეტყვით ერთმანეთს ბანალობებს. ისინი ბევრი თქვეთ შეხვედრის წინ, მისი მომზადების დროს. შერკინება სათანადო იყო, და ამისთვის, არც თქვენ, ჟურნალისტებს, დაგიკლიათ ხელი (**გამოცოცხლება დარბაზში**).

ეს ეკონომიკურ ბატონები, ქალბატონები, ამხანაგები, ისტორიის მკვეთრ გარდამტეხ ეტაპებზე ჰგიერიათ საპირისპირო ხელმძღვანელების მონაწილეობა. მეტიც: მეტად სამაგი ბაზა ზარდი ეგ ბალეშელი შეიარაღების გამამეორებლობის ბაზა ზარმოდგენს. აქ შესაძლებელია კომპრომისები, საჭიროა ფიო, სტატიკიანის გარკვევა. ჩვენ ბზად ვართ ვეძებოთ ეს გადაწყვეტილებანი ამ ფუძემდენელი პრინციპის გათვალისწინებით, რომ არ ვეესწრაფვით სამხედრო უპირატესობის მოპოვებას და თანაბარი უშიშროების მოსმენენი ვართ.

შეხვედრის დროს გაიმართა აზრთა გაბიარება ჰუმანიტარული ხასიათის პრობლემების თაობაზე. ამის შედეგი გახდა ერთობლივ განცხადებაში ასახული შესაბამისი შეთანხმებანი. შეგაახსენებთ, რომ მოხერხდა მორგების მიღწევა საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ორმხრივი ურთიერთობის ზოგიერთ საკითხზე, მიღწეულია თანხმობა კონტაქტების გაფართოებაზე მეცნიერების, კულტურის დარგში, განათლებისა და ინფორმაციის სფეროში. გაფართოვდება მოსწავლეების, სტუდენტური პროგრამების, სპორტული დელეგაციების გაცვლა. მიღწეულია პრინციპული მორგების, რომ დაიღოს შეთანხმება საავიაციო მიმოსვლის შესახებ. მე მგონი, მოსკოვიდან მივიღეთ ინფორმაცია, რომ თითქოსდა გუშინ ეს პრობლემა მოიხსნა.

მინდა თქვენი განსაკუთრებული ყურადღება მივაპყრო იმას, რომ გადაწყვეტილებეთ ერთად მიემართოთ მთელ რიგ სხვა სახელმწიფოებს თერმობირთვიული სინთეზის დარგში თანამშრომლობის თაობაზე. ეს ძალიან საინტერესო იდეაა. მისი განხორციელება ახალ ფურცელს ჩაწერს უაღრესად მნიშვნელოვან დარგში — ენერგიის, არსებითად, უზარტენ ენერგიის კაცობრიობის. უზრუნველყოფაში. ეი ერთობლივი საქმიანობის ასპარეზი. და სხვათა შორის, აქ საკრიოგა მეცნიერთა უდიდესი მეცადინეობაც. ტექნიკის უფართოესი გამოყენებაც, ტექნოლოგიის ახალი გადაწყვეტანი — ყოველივე ეს ხელს შეუწყობს ტექნიკური პროგრესისა და ტექნოლოგიის განვითარებას.

შეხვედრის პოლიტიკური შედეგების თვალსაზრისით, ჩემი აზრით, საქონია კიდევ ერთი ფაქტორის გათვალისწინება. ჩვენ შეხვედრის დიდი პოლიტიკური ეფექტის მოწმენი გავხდით. მან ვამოავლინა და გააკეთერა მსოფლიო საზოგადოებრიობის ინტერესი საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ურთიერთობის პრობლემებისადმი, გამაკეთებელი ნორმალიზაციის საქმეზე.

არ შემიძლია ამასთან დაკავშირებით არ აღვნიშნო რამდენიმე ეპიზოდი. გუშინწინ ჩვენს მისიას ეწვია ამერიკის შეერთებული შტატების პაციფისტურ მოძრაობათა ლიდერების ჯგუფი თვალსაჩინო პოეტებისა, ბელეტრისტების ჯგუფი ჟეკსონის მეთაურობით. მინდა ვთქვა, რომ ჩვენ მათი სახით ვხედავდით და ვხედავთ ღირსეულ, პატივსაცემ ამერიკელ მოკალაქეებს — ამერიკის შეერთებული შტატების მილიონობით მცხოვრების წარმომადგენლებს — რომლებმაც ხელი მოაწერეს მიმართვას პრეზიდენტ რეიგანისა და ჩემდამი, და გვისურვეს შეხვედრის წარმატ ებ ა. „წამოაყენეს კონკრეტული წინადადებანი მშვიდობის განმტკიცების თაობაზე, მათ შორის მოწოდება, რომ შეწყდეს ბირთვული გამეტ-ცდები. ამერიკელ ოჯახებს ამერიკელი ომის ვეტერანები — ელბის შეხვედრის მონაწილეები, იყვნენ აქ ამ დღეებში სხვა ქვეყნების ბევრი საზოგადოებრივი ორგანიზაციის, მათ შორის ბავშვთა ორგანიზაციების წარმომადგენლებიც. ჩემი თხოვნით, ისინი მიიღო საბჭოთა დელეგაციამ. ეს ამაღლებული შეხვედრა გაჭლდათ. აღარაფერს ვამბობ იმაზე, რომ ნიადაგ ვგრძნობდით ჩვენი სოციალისტური მეგობრების, მეოზბრობელი ქვეყნების მძლავრ მხარდაჭერასა და ლოდიარობას. ჯერ კიდევ შეხვედრამდე ექსანი სახელმწიფოს — ინდოეთის, მექსიკის, არგენტინის, ტანზანიის, საბერძნეთის, შვეიცარიელიერებმა წამოაყენეს წინადადება ყველა საბჭოთა ბირთვული იარაღის გაყინვის შესახებ. ჩვენ დიდად ვფიფაობთ მათს ინიციატივას. ნობელის პრემიის ლაურეატთა დიდმა ჯგუფმა წამოაყენა წინადადებანი, რომელთაც მფისვე მოვაწერეთ ხელს, გარდა ერთისა. ეს იყო ერთი ასეთი სურვილი თუ მოთხოვნა: არ წახვიდეთ ეენეკვიდან, სანამ არ მორიგდებით. ამაზე დათანხმებისა სარისკოა. მაგრამ შეიძლება არც ისე მალე დაბრუნდე საპმობლოში (**გამოცოცხლება დარბაზში**). ახლა უკვე სხვანაირად ვიფიქრეთ. ალბათ, ამ პუნქტსაც მოგაწერდი ხელს. (**სიცილი დარბაზში, ტაში**).

პატიეცემული ბატონები, ქალბატონები, ამხანაგები, ისტორიის მკვეთრ გარდამტეხ ეტაპებზე ჰგიერიათ საპირისპირო ხელმძღვანელების მონაწილეობა. მეტიც: მეტად სამაგი ბაზა ზარდი ეგ ბალეშელი შეიარაღების გამამეორებლობის ბაზა ზარმოდგენს. აქ შესაძლებელია კომპრომისები, საჭიროა ფიო, სტატიკიანის გარკვევა. ჩვენ ბზად ვართ ვეძებოთ ეს გადაწყვეტილებანი ამ ფუძემდენელი პრინციპის გათვალისწინებით, რომ არ ვეესწრაფვით სამხედრო უპირატესობის მოპოვებას და თანაბარი უშიშროების მოსმენენი ვართ.

შეხვედრის დროს გაიმართა აზრთა გაბიარება ჰუმანიტარული ხასიათის პრობლემების თაობაზე. ამის შედეგი გახდა ერთობლივ განცხადებაში ასახული შესაბამისი შეთანხმებანი. შეგაახსენებთ, რომ მოხერხდა მორგების მიღწევა საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ორმხრივი ურთიერთობის ზოგიერთ საკითხზე, მიღწეულია თანხმობა კონტაქტების გაფართოებაზე მეცნიერების, კულტურის დარგში, განათლებისა და ინფორმაციის სფეროში. გაფართოვდება მოსწავლეების, სტუდენტური პროგრამების, სპორტული დელეგაციების გაცვლა. მიღწეულია პრინციპული მორგების, რომ დაიღოს შეთანხმება საავიაციო მიმოსვლის შესახებ. მე მგონი, მოსკოვიდან მივიღეთ ინფორმაცია, რომ თითქოსდა გუშინ ეს პრობლემა მოიხსნა.

ეენეკვიდან გამოემგზავრნენ ამერიკელ ოჯახებს ამერიკელ ომის ვეტერანები — ელბის შეხვედრის მონაწილეები, იყვნენ აქ ამ დღეებში სხვა ქვეყნების ბევრი საზოგადოებრივი ორგანიზაციის, მათ შორის ბავშვთა ორგანიზაციების წარმომადგენლებიც. ჩემი თხოვნით, ისინი მიიღო საბჭოთა დელეგაციამ. ეს ამაღლებული შეხვედრა გაჭლდათ. აღარაფერს ვამბობ იმაზე, რომ ნიადაგ ვგრძნობდით ჩვენი სოციალისტური მეგობრების, მეოზბრობელი ქვეყნების მძლავრ მხარდაჭერასა და ლოდიარობას. ჯერ კიდევ შეხვედრამდე ექვსი სახელმწიფოს — ინდოეთის, მექსიკის, არგენტინის, ტანზანიის, საბერძნეთის, შვეიცარიელიერებმა წამოაყენეს წინადადება ყველა ბირთვული იარაღის გაყინვის შესახებ. ჩვენ დიდად ვფიფაობთ მათს ინიციატივას. ნობელის პრემიის ლაურეატთა დიდმა ჯგუფმა წამოაყენა წინადადებანი, რომელთაც მფისვე მოვაწერეთ ხელს, გარდა ერთისა. ეს იყო ერთი ასეთი სურვილი თუ მოთხოვნა: არ წახვიდეთ ეენეკვიდან, სანამ არ მორიგდებით. ამაზე დათანხმებისა სარისკოა. მაგრამ შეიძლება არც ისე მალე დაბრუნდე საპმობლოში (**გამოცოცხლება დარბაზში**). ახლა უკვე სხვანაირად ვიფიქრეთ. ალბათ, ამ პუნქტსაც მოგაწერდი ხელს. (**სიცილი დარბაზში, ტაში**).

ეს ეკონომიკურ ბატონები, ქალბატონები, ამხანაგები, ისტორიის მკვეთრ გარდამტეხ ეტაპებზე ჰგიერიათ საპირისპირო ხელმძღვანელების მონაწილეობა. მეტიც: მეტად სამაგი ბაზა ზარმოდგენს. აქ შესაძლებელია კომპრომისები, საჭიროა ფიო, სტატიკიანის გარკვევა. ჩვენ ბზად ვართ ვეძებოთ ეს გადაწყვეტილებანი ამ ფუძემდენელი პრინციპის გათვალისწინებით, რომ არ ვეესწრაფვით სამხედრო უპირატესობის მოპოვებას და თანაბარი უშიშროების მოსმენენი ვართ.

შეხვედრის დროს გაიმართა აზრთა გაბიარება ჰუმანიტარული ხასიათის პრობლემების თაობაზე. ამის შედეგი გახდა ერთობლივ განცხადებაში ასახული შესაბამისი შეთანხმებანი. შეგაახსენებთ, რომ მოხერხდა მორგების მიღწევა საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ორმხრივი ურთიერთობის ზოგიერთ საკითხზე, მიღწეულია თანხმობა კონტაქტების გაფართოებაზე მეცნიერების, კულტურის დარგში, განათლებისა და ინფორმაციის სფეროში. გაფართოვდება მოსწავლეების, სტუდენტური პროგრამების, სპორტული დელეგაციების გაცვლა. მიღწეულია პრინციპული მორგების, რომ დაიღოს შეთანხმება საავიაციო მიმოსვლის შესახებ. მე მგონი, მოსკოვიდან მივიღეთ ინფორმაცია, რომ თითქოსდა გუშინ ეს პრობლემა მოიხსნა.

ეენეკვიდან გამოემგზავრნენ ამერიკელ ომის ვეტერანები — ელბის შეხვედრის მონაწილეები, იყვნენ აქ ამ დღეებში სხვა ქვეყნების ბევრი საზოგადოებრივი ორგანიზაციის, მათ შორის ბავშვთა ორგანიზაციების წარმომადგენლებიც. ჩემი თხოვნით, ისინი მიიღო საბჭოთა დელეგაციამ. ეს ამაღლებული შეხვედრა გაჭლდათ. აღარაფერს ვამბობ იმაზე, რომ ნიადაგ ვგრძნობდით ჩვენი სოციალისტური მეგობრების, მეოზბრობელი ქვეყნების მძლავრ მხარდაჭერასა და ლოდიარობას. ჯერ კიდევ შეხვედრამდე ექვსი სახელმწიფოს — ინდოეთის, მექსიკის, არგენტინის, ტანზანიის, საბერძნეთის, შვეიცარიელიერებმა წამოაყენეს წინადადება ყველა ბირთვული იარაღის გაყინვის შესახებ. ჩვენ დიდად ვფიფაობთ მათს ინიციატივას. ნობელის პრემიის ლაურეატთა დიდმა ჯგუფმა წამოაყენა წინადადებანი, რომელთაც მფისვე მოვაწერეთ ხელს, გარდა ერთისა. ეს იყო ერთი ასეთი სურვილი თუ მოთხოვნა: არ წახვიდეთ ეენეკვიდან, სანამ არ მორიგდებით. ამაზე დათანხმებისა სარისკოა. მაგრამ შეიძლება არც ისე მალე დაბრუნდე საპმობლოში (**გამოცოცხლება დარბაზში**). ახლა უკვე სხვანაირად ვიფიქრეთ. ალბათ, ამ პუნქტსაც მოგაწერდი ხელს. (**სიცილი დარბაზში, ტაში**).

ცნობა ვარშავის ხელშეკრულების მონაწილე სახელმწიფოთა უმაღლესი ხელმძღვანელების შეხვედრის შესახებ

(დასასრული)

კის შეერთებული შტატების პრეზიდენტთან რ. რეიგანთან გამართულ მოლაპარაკებზე იმ ერთობლივი გეზის სულისკვეთებით, რომელიც დასახული ვარშავის ხელშეკრულ

საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ერთობლივი განცხადება

(დასასრული)

გენერალური მდივანი თხოვნას— ეწეოს ამერიკის კავშირს. თავის მხრივ სკკკ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი დაეთანხმა ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტის თხოვნას — ეწეოს ამერიკის შეერთებულ შტატებს. ამ ვიზიტების ორგანიზაციისა და ვადების საკითხი შეთანხმდება დიპლომატიური არხებით.

შეხვედრის დროს ზოგიერთ კონკრეტულ საკითხზე მიღწეული იყო მორიგებანი, რომელთა შინაარსი ქვემოთ ქვეყნდება.

I.

განიხილეს რა უშიშროების საკვანძო საკითხები, მხარეები, რომლებსაც შეეგნებული აქვთ სსრ კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების განსაკუთრებული პასუხისმგებლობა მშვიდობის შენარჩუნების საქმეში, აცხადებენ, რომ ბირთვული ომი არასოდეს არ უნდა გაჩაღდეს, რომ არ შეიძლება იყვნენ ამ ომში გამარჯვებულნი, აღიარეს რა, რომ სსრ კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების ყოველ კონფლიქტს შეიძლება მოჰყვეს კატასტროფული შედეგები, მათ აგრეთვე ხაზგასმით აღნიშნეს, თუ რაოდენ დიდი მნიშვნელობა აქვს მათ შორის ყოველი ომის— ბირთვული თუ ჩვეულებრივი ომის თავიდან აცილებას. ისინი არ შეიცდებიან საბჭდრო უპირატესობის მიღწევას.

გენერალურმა მდივანმა და პრეზიდენტმა განიხილეს ბირთვული და კოსმოსური შეიარაღების შესახებ მოლაპარაკების საკითხები.

ისინი შეთანხმდნენ, რომ მუშაობა ამ მოლაპარაკებაზე დაჩქარდება, რადგან ბრეჟნევსაც აქვთ საბჭოთა ყაზარ-ამერიკის 1985 წლის 8 იანვრის ერთობლივ განცხადებაში ჩამოყალიბებული ამოცანების შესრულება, სახელდობრ: თავიდან აიცილონ გამაღლებული შეიარაღება კოსმოსში და შეწყვიტონ იგი დედამიწაზე, შეზღუდონ და შეამცირონ ბირთვული შეიარაღება და განამტკიცონ სტრატეგიული სტაბილურობა.

საბჭოთა კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების მიერ ეკონომიკურ ნაწილ ნაწილ უწყვეტად ჩაბარდებიან გათვალისწინებით მათ განაცხადებს, რომ მხარს უჭერენ პროგრესს ულრაფეს მიღწევას, კერძოდ, დარგებში, სადაც შეიბმის წერტილები არის, მათ შორის მხარეთა ბირთვული შეიარაღების 50 პროცენტით შემცირების პრინციპის სათანადო გამოყენების, აგრეთვე ევროპაში საბოლო სიზორის რაკეტების თანაბარ შუალედური შეთანხმების ფეიფის ხორცშესხმის დარგში. ამ მორიგებათა შემოშვების დროს შეთანხმებენ ნაკისრ ვალდებულებათა შესრულებასთან კონტროლის ეფექტიან ღონისძიებებს.

მხარეები შეთანხმდნენ, რომ ევროპის მოლაპარაკების განვითარებისა და მოლაპარაკების დროს განხილული საკითხების გათვალისწინებით ექსპერტების დონეზე შეისწავლონ ბირთვული საშიშროების შემცირების ცენტრების საკითხი. მათ ქმაყოფილებით აღნიშნეს ამ მიმართულებით ამას წინათ გადადგმული ისეთი ნაბიჯი, როგორიცაა საბჭოთა კავშირ-ამერიკის პირდაპირი კავშირის ხაზის სრულყოფა.

მ. ს. გორბაჩოვმა და რ. რეიგანმა დაადასტურეს, რომ სსრ კავშირი და ამერიკის შეერთებული შტატები ერთგულობენ ბირთვული იარაღის გაუვრცელებლობის ხელშეკრულების ინტერესებით ერთად განამტკიცონ გაუვრცელებლობის რეჟიმი და კიდევ უფრო გაზარდონ ხელშეკრულების ეფექტიანობა, მათ შორის მონაწილეთა გაფართოების ბაზით.

ისინი ქმაყოფილებით აღნიშნავენ ბირთვული იარაღის გაუვრცელებლობის ხელშეკრულების მოქმედების განხილისადმი მიძღვნილი ამსაწინანდელი კონფერენციის საერთოდ დადებითს შედეგებს.

სსრ კავშირი და ამერიკის შეერთებული შტატები ადასტურებენ, რომ ევროპაში ბალანსი ნაკლები ბირთვული იარაღის ფასად ემყარებოდეს არა მარტოოდენ სიტყვებს, არამედ საქმეებს.

ეს აზრი აერთიანებს ყველა წინადადებას, რომლებიც შეერთებულ შტატებს დაუდგია მოლაპარაკების მაგიდაზე განვლილი დროის მანძილზე. ამავე კრიტერიუმთან განსაკიანან ჩვენს შეხვედრებს მომავალში.

ჟენევის შეხვედრის შესახებ ნამდვილი ანგარიში გამოჩნდება მხოლოდ რამდენიმე თვის ან შეიძლება რამდენიმე წლის შემდეგ. მაგრამ ჩვენ ვიცით, რა კითხვებზე უნდა გავცეთ პასუხი: გავიერთიანებთ თუ არა ძალისხმევას შეტევითი შეიარაღების მკეთრი შემცირების საქმეში და გადაეალთ თუ არა არაბირთვულ თავდაცვითს ძალაზე, ანუ ისეთ სისტემებზე, რომლებიც ჩვენს მსოფლიოს უფრო უსაფრთხოს გახდის?

გავიერთიანებთ თუ არა ძალისხმევას, რათა ხელი შეეწყოთ აზიაში, აფრიკაში, ცენტრალურ ამერიკაში კონფლიქტების მშვიდობიან მოწესრიგებას, რომ იქ მეხოერებმა ხალხებმა შეძლონ თავისუფლად განაგონ თავიანთი ბედი გარეთან ჩაურევლად? განვითარდება თუ არა თავისუფლების საქმე? შესრულდება თუ არა ხელშეკრულებათა და შეთანხმებათა დებულებანი, რომლებსაც ხელი მოვაწერეთ წარსულში ან ხელს მოვაწერთ მომავალში? ადამიანები ამერიკაში, საბჭოთა კავშირსა და მთელ მსოფლიოში მზად არიან დადებითი პასუხი გასცენ ამ კითხვებს.

დღეს ჟენევიდან რომ მივიგზავნები ჩვენი „ბუხარინთან შეხვედრის“ დამთავრების შემდეგ, მტკიცედ მაქვს გადაწყვეტილი ყოველი ღონე ვიხმაროო, რათა შევქმნათ უფრო უსაფრთხო მსოფლიო მშვიდობისა და თავისუფლების პირობებში. წინ ძნელი მუშაობა გველის. ამ მუშაობისათვის მზად ვართ.

გენერალურო მდივანო მ. ს. გორბაჩოვ, გთხოვთ შემოგვიერთდეთ, რათა ეს სამუშაო შეასრულოთ, და მე დარწმუნებული ვარ, რომ თქვენ ამას იზამთ.

შემდეგ სკკკ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრმა, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ე. ა. შევარდნაძემ და ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო მდივანმა ჯ. შულცმა ხელი მოაწერეს სსრ კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების საერთო შეთანხმებას მეცნიერების, განათლებისა და ,,ულუფურის დარგში გაცვლისა და კონტაქტების შესახებ.

ცერემონიის დამთავრების შემდეგ გიიმართა მ. ს. გორბაჩოვისა და რ. რეიგანთა ხანმოკლე საუბარი. (საკადესი).

მეგობრული საუბარი

21 ნოემბერს სკკკ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი მ. ს. გორბაჩოვი, რომელიც ამაღლეს ბრალში ჩამოვიდა ვარშავის ხელშეკრულების მონაწილე სახელმწიფოების უმაღლეს ხელმძღვანელთა შეხვედრაში მონაწილეობისთვის, ბრალის კრემლში ესაუბრა ჩეხოსლოვაკიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივანს, ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის პრეზიდენტს გ. ჰუსაკს.

მეგობრული საუბრის დროს ერთმანეთს გაუზიარეს ინფორმაცია სკკპ XXVII ყრილობისა და ჩეხოსლოვაკიის კომპარტიის XVII ყრილობისათვის მზადების მიმდინარეობის შესახებ, განიხილეს საბჭოთა კავშირ-ჩეხოსლოვაკიის თანამშრომლობა და საერთაშორისო მდგომარეობის საკითხები.

კმაყოფილებით აღინიშნა მოქმედ პარტიათა თანამოქმედების მაღალი დონე, ყველა სფეროში საბჭოთა კავშირ-ჩეხოსლოვაკიის ურთიერთობის ნაყოფიერი ხასიათი. მხარეებმა განაცხადეს, რომ ისწრაფვიან კვლავაც განავითარონ საბჭოთა კავშირისა და სოციალისტური ჩეხოსლოვაკიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივანს, ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის პრეზიდენტს გ. ჰუსაკს.

მეგობრული საუბრის დროს ერთმანეთს გაუზიარეს ინფორმაცია სკკპ XXVII ყრილობისა და ჩეხოსლოვაკიის კომპარტიის XVII ყრილობისათვის მზადების მიმდინარეობის შესახებ, განიხილეს საბჭოთა კავშირ-ჩეხოსლოვაკიის თანამშრომლობა და საერთაშორისო მდგომარეობის საკითხები.

ორივე ხელმძღვანელმა კმაყოფილებით აღინიშნა, რომ იაპონიის მთავრობასთან თანამშრომლობაში საბჭოთა კავშირი და შეერთებული შტატები მორიგდნენ მთელი რიგი იმ ღონისძიებების თაობაზე, რომელთა მიზანია წყნარი ოკეანის ჩრდილოეთ ნაწილში ფრენის უშიშროების გადიდება, და ამავამად შეიმუშავეს მათი რეალიზაციის ღონისძიებანი.

მათ აღინშნეს, რომ სსრ კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების ღელეგაციები შეუდგნენ მოლაპარაკებას საპარო მომოსკლის განახლების მიზნით. ორივე ხელმძღვანელმა განაცხადა, რომ სასურველია მიაღწინონ ურთიერთსასარგებლო შეთანხმებას ამ საკითხზე ,,ახლოს,, დროში. ამასთან დაკავშირებით მიღწეულია მორიგება იმის თაობაზე, რომ ერთდროულად გაიხსნას გენერალური საკონსულოები შესაბამისად ნიუ-იორკსა და კიევში.

მხარეებმა დაამტკიცეს, რომ ერთობლივი კვლევისა და პრაქტიკული ღონისძიებების გზით შეიტანონ წვლილი ლოგალური ამოცანის — გარემოს დაცვის ამოცანის შესრულებაში. ამ დარგში, საბჭოთა კავშირ-ამერიკის მოქმედი შეთანხმების შესაბამისად, მომავალი წლის განმავლობაში მოსკოვსა და ვაშინგტონში მიღწეობა კონსულტაციები თანამშრომლობის კონკრეტულ პროგრამებზე.

ორივე ხელმძღვანელი დაეთანხმა იმ აზრს, რომ მიზანშეწონილია, გაფართოვდეს კაცვლა და კონტაქტები, მათ შორის მათი ზოგიერთი ახალი ფორმა მეცნიერების, განათლების, მედიცინისა და სპორტის მიღულ რიგ დარგებში. სამი ეხება თანამშრომლობას განათლების დარგში გაცვლის განვითარებაში, დაწყებითს და საშუალო სკოლაში სწავლებისათვის მიკროკომპიუტერების დახმარებით სწავლების პროგრამების შემუშავებაში, ამერიკის შეერთებულ შტატებში რუსული ენისა და სსრ კავშირში ინგლისური ენის შესწავლის ხელშეწყობის ღონისძიებებს, საბჭოთა და ამერიკის უმაღლესი სასწავლებლების შესაბამის კათედრებზე ისტორიის, კულტურის, ეკონომიკის სპეციალობების კითხვისათვის პროფესორთა ყოველწლიურ გაცვლას, სპორტსაბიბლიოგრაფიულ, ტექნიკური, საზოგადოებრივი და ჰუმანიტარული სპეციალობების საუკეთესო სტუდენტთათვის ერთი სასწავლო წლის ვადის სტიპენდიების ურთიერთგადამოყოფას, სხვადასხვა სახეობის სპორტში რეგულარული შეჯიბრებების მოწყობასა და სპორტული შეჯიბრებების შესახებ ტელეგადაცემათა რიცხვის გადიდებას და ა. შ. მხარეები მორიგდნენ — განაახლონ თანამშრომლობა კიბოს დაავადებათა წინააღმდეგ ბრძოლის დარგში.

თითოეული ქვეყნის შესაბამის ორგანიზაციებს ევალებათ, შეიმუშაონ ისეთი გაცვლის კონკრეტული პროგრამები. ამ საფუძველზე შემუშავებულ პროგრამებს განიხილავენ ორი ქვეყნის ხელმძღვანელთა შემდეგი შეხვედრის დროს.

ორივე ხელმძღვანელმა ხაზი გაუსვა იმ სამუშაოთა პოტენციურ მნიშვნელობას, რომლებიც ითვალისწინებენ მშვიდობიანი მიზნით მართული თერმობირთვული სინთეზის გამოყენებას, და ამასთან დაკავშირებით მხარე დაუჭიერეს იმას, რომ ყოველმხრივ პრაქტიკულად განვითარდეს საერთაშორისო თანამშრომლობა ენერგიის ამ არსებითად მნიშვნელოვანი ალტერნატივის ყოველ მიღების დარგში მთელი კაცობრიობის საკეთილდღეოდ.

ვარშავის ხელშეკრულების მონაწილე სახელმწიფოთა თავდაცვის მინისტრების კომიტეტის მორიგი სხდომის შესახებ

1985 წლის დეკემბრის პირველ ნახევარში გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის დედაქალაქ ბერლინში გაიმართება ვარშავის ხელშეკრულების მონაწილე სახელმწიფოთა თავდაცვის მინისტრების კომიტეტის მორიგი სხდომა.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა სსრ კავშირის სამედიცინო მრეწველობის სამინისტროსა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებული მიკრობიოლოგიური მრეწველობის მთავარი სამმართველოს ბაზაზე შექმნა სსრ კავშირის სამედიცინო და მიკრობიოლოგიური მრეწველობის საერთო-საკავშირო სამინისტრო.

ჯავის სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს სესია

გაიმართა ჯავის სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს სესია, რომელმაც განიხილა ორგანიზაციული საკითხები.

სესიით ამხ. ი. ჯ. კოტოლოვი გაათავისუფლა ჯავის სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის მოვალეობისაგან სხვა სამუშაოზე გადაყვანასთან დაკავშირებით.

ჯავის სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებლად არჩეულია ამხ. კ. თ. ოჩიეკი, რომელიც მუშაობდა ცხინვალის რაიონის ხეთაგუროვის საბჭოთა მეურნეობის დირექტორად.

სესიის მუშაობაში მონაწილეობდა და სიტყვა წარმოთქვა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს წევრობის კანდიდატმა, პარტიის სამხრეთ ოსეთის სოფლის კომიტეტის პირველმა მდივანმა ფ. ს. სანაკოევმა. (საქინფორმი).

მეცნიერება და ტექნიკა: მთავარი მიმართულებებით

გაიმართა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული მეცნიერებისა და მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის რესპუბლიკური საკოორდინაციო საბჭოს მორიგი სხდომა. მას თავმჯდომარეობდა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ჯ. ი. პატიაშვილი.

სხდომამ მოისმინა საქართველოს სსრ მეცნიერებისა და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტის ინფორმაცია მიმდინარე წლის 9 თვის განმავლობაში საქართველოს მეცნიერებისა და ტექნიკის სახელმწიფო გეგმის შესრულების შესახებ. აღინიშნა, რომ ამ პერიოდში შესრულდა და დაინერგა დიდმნიშვნელოვანი მეცნიერული ნამუშევრები მეტალურგიის, სამთო საქმის, ქიმიისა და ქიმიური ტექნოლოგიის, გეოფიზიკის, ბიოლოგიისა და სხვა დარგებში. სიინტერესო შედეგებია მიღებული სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ინტენსიფიკაციის სფეროში. ზოგიერთი დადაგდების დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის ახალი მეთოდები შემუშავეს რესპუბლიკის მეცნიერმა მედიცინამ. კომპლექსური შეფასება მიეცა ნედლეულის რესურსების პოტენციალის მთლიანად და რესპუბლიკის ცალკეული რეგიონების მიხედვით 2000 წლამდე და უფრო მოლეული პერსპექტივისათვის. შემუშავებულია წინადადებები მათი რაციონალური გამოყენების თაობაზე.

რესპუბლიკის უმაღლესი სასწავლებლების პროფესორ-მასწავლებლებმა, მეცნიერმა თანამშრომლებმა აქტიური მონაწილეობა მიიღეს სპეციალური კონსტრუქციების მისაღებად ფიზიკური ბალანსის ნაკლებად ან შენადნობებში შედეგების, დადეგენილია და თერმული ჭრის ახალი ტექნოლოგიური პროცესების შემუშავებაში, სხვა სახის კვლევა-ძიებაში.

მიმდინარე წლის ცხრა თვეში განხორციელდა პროგრესული ტექნოლოგიების, საწარმოო პროცესების მექანიზაციისა და ავტომატიზაციის დანერგვის 180 ღონისძიება, რომლებიც უზრუველყოფენ პროდუქციის ხარისხის გაუმჯობესებას, შრომის ნაყოფიერების ზრდას და მატერიალურ-ტექნიკური რესურსების მომჭირნეობას, ათვისებელი ია დაახლოებით 150 დასახელების ახალი სამრეწველო პროდუქცია, მათ შორის — საერთო საკავშირო მიზნობრივი კომპლექსური სამეცნიერო-ტექნიკური პროგრამებით გათვალისწინებული ხარისხის უმაღლესი კატეგორიის მანქანათმშენებელი პროდუქცია.' აგროსამრეწველო კომპლექსის დადამუშავებელმა დარგებმა ათვისეს მთელი რიგი ახალი სახეობის საკვები პროდუქტები: მატონაზეული სასმელები, წყენები, კონსერვები და ა. შ. გაფართოვდა მექანიზაციისა და ავტომატიზაციის საშუალებათა დანერგვის მასშტაბი.

საბჭოს სხდომის მონაწილეებმა აღინიშნეს, რომ მიმდინარეობს ახალი რეზერვების ძიების აქტივიზაციის, მეცნიერების შედეგმი განვითარების არსებულ შესაძლებლობათა მაქსიმალური გამოყენების, მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის დაჩქარების პროცესი და ამასთანავე ყურადღება მიაპყრეს ნაკლოვანებებსა და გადასაჭრელ პრობლემებს, ახალი ტექნიკის დანერგვის გეგმის შეუსრულებლობის შემოთხვევებსა და მათს დაუშვებლობას მიმავალში.

საკოორდინაციო საბჭომ სამინისტროებისა და უწყებებს, გაერთიანებებისა და საწარმოებს ხელშეკრულებისა და საწარმოების ბოლომდე დარჩენილ დროში დარაზმონ შრომითი კოლექტივები ტექნიკურ სიახლეთა დანერგვასთან დაკავშირებული სიძნელეების გადალახვისათვის, მეცნიერებისა და ტექნიკის განვითარების ხელშეშყობა ყველა ღონისძიების უფუო შესრულებისათვის. ეს მით უფრო მნიშვნელოვანია, რომ, როგორც სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის ოქტომბრის პლენუმმა აღინიშნა, პარტიის ეკონომიკური სტრატეგია მიზნად ისახავს სახალხო მეურნეობის ახალი ტექნიკური რეკონსტრუქციის განხორციელებას, მის გადაყვანას განვითარების ინტენსიურ რელსებზე და საბჭოთა ეკონომიკის აყვანას ორგანიზაციისა და ეფექტიანობის მაღალ დონეზე მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის არსებითი დაჩქარების მეშვეობით.

საბჭომ მიზანშეწონილად ცნო საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს სხდომაზე რესპუბლიკის სამინისტროების, უწყებების, გაერთიანებებისა და საწარმოების მიერ მეცნიერებისა და ტექნიკის განვითარების გეგმის წლიურ დავალებათა შესრულების შედეგების შესახებ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს სხვა მუდმივ კომისიათა წარმომადგენლებიც, სამინისტროების, საწარმოების კომიტეტებისა და უწყებების ხელმძღვანელები, ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ოლქების წარმომადგენლები, საქალაქო და რაიონული საბჭოების აღმასკომების თავმჯდომარეთა მოადგილეები — საბჭოთა კომისიათა თავმჯდომარეები.

სხდომა გახსნა და მას უძღვებოდა საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს საგეგმო-სამეურნეო კომისიის თავმჯდომარე, დეპუტატი გ. ა. ანდრონიკაშვილი.

მოხსენება საქართველოს სსრ ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1986 წლის სახელმწიფო გეგმის პროექტისა და ეროვნული ეკონომიკური განვითარების 1986-1990 წლებისა და 2000 წლამდე პერიოდის ძირითად მიმართულებათა პროექტების შესაბამისად შემუშავებული გეგმა და ბიუჯეტი ითვალისწინებენ სახალხო მეურნეობის ყველა დარგის ინტენსიფიკაციას, მშრომელთა ცხოვრების მატერიალური და კულტურული დონის განუხრელ ამაღლებას.

სხდომაზე განისაზღვრა რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მუდმივ კომისიათა და დეპუტატთა მიერ 1986 წლის სახელმწიფო გეგმისა და 1985 წლის გეგმის შესრულების მიმდინარეობის, აგრეთვე 1986 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტისა და 1984 წლის ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშის წინასწარი განხილვის წესი და ვადები. ამასთან დაკავშირებით საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მუდმივ კომისიათა შემადგენლობიდან შექმნა თერმიტი მოსაზმადებელი კომისია, რომლებმაც შესაბამისი სამინისტროების, სახელმწიფო კომიტეტებისა და უწყებების წარმომადგენლებთან ერთად უნდა წარუდგინონ საგეგმო-საბიუჯეტო კომისიას დასკვნები მათ შესახებ. შეიქმნა აგრეთვე ორი ქვეკომისია — დამატებითი შემოსავლის გამოვლენისა და განაწილების ქვეკომისიები.

სხდომაში მონაწილეობდნენ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ა. ბ. ბ. ბ

სიტყვა ეძლევა... პერსონალურ კომპიუტერს

საქართველოს სახალხო მეურნეობის მოღწევათა გამოფენაზე გაიმართა გამოთვლითი ტექნიკა-სადმი მიძღვნილი სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია, რომლის მონაწილეთა გამოსვლების ილუსტრირებას ახდენდნენ... პერსონალური კომპიუტერები. მიკროელექტრონულ- გამომთვლელი მანქანებით სპეციალისტები ამ ტიპის მანქანების შესაძლებლობებს უჩვენებდნენ შეხვედრის მონაწილეები — სამინისტროებისა და უწყებების ხელმძღვანელი მუშაკებს, მეცნიერებს, მასწავლებლებს, წარმოების მუშაკებს. ქვეყნის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების ძირითადი მიმართულებებით გათვალისწინებულია მეთორმეტე ხუთწლედში პერსონალური ელექტრონულ-გამომთვლელი მანქანების მასობრივი გამოშვება. მაგრამ, როგორც მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის დაჩქარების საკითხებზე სკკპ ცენტრალური კომიტეტში გამართულ თათბირზე აღინიშნა, ბევრი რამ არის დამოკიდებული არა მარტო გამოთვლითი ტექნიკის გადოდებაზე, არამედ სახალხო მეურნეობაში მის მარჯვე გამოყენებაზეც.

სემინარი შესავალი სიტყვით გახსნა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ვ. ახიხადაძემ. მან აღნიშნა, რომ დღეს, როცა მთავარი ყურადღება ეპყრობა ეკონომიკის ინტენსიურ განვითარებას, სახალხო მეურნეობის ეფექტიანობის გადიდების, შრომის ნაყოფიერების მნიშვნელოვანი ზრდის ძირითადი შედეგია კომპიუტერი ტექნიკის ბაზაზე წარმოების ავტომატიზაციისა და მექანიზაციის კომპლექსურ სისტემათა მასობრივი დანერგვა.

საქართველოს სსრ რესპუბლიკაში, თქვეს ორატორებმა, შექმნილია სხვადასხვა სფეროში მიკროპროცესორული ტექნიკის საშუალებათა გამოყენების გამოცდილება. შექმნილია მგეგმავის, ფინანსსისტის ავტომატიზებული სამუშაო ადგილები, რაიონული აგროსამრეწველო გაერთიანების მართვის ცენტრი „ისკრა-226“ მიკროელექტრონულ-გამომთვლელი მანქანის ბაზაზე. სასკოლო პრაქტიკაში ინერგება ავტომატიზებულ საკონტროლო-სასწავლო კურსები. რესპუბლიკის 52 გამოთვლითს ცენტრში ეწყობა მოსწავლეთა მეცადინეობა ახალ საგანში „გამოთვლითი ტექნიკისა და პროგრამირების საფუძვლები“. მიკროპროცესორული ტექნიკა ეფექტიანად გამოიყენება სამედიცინო დაწესებულებებში...

მომავალ ხუთწლედში გამოთვლითი ტექნიკისა და ავტომატიზებული სისტემების შექმნის, წარმოების განვითარებისა და ეფექტიანი გამოყენების გეგმები განსაზღვრა საქართველოს მეცნიერებისა და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტის. ინსტიტუტებთა აკადემიის, სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტისა და ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს მიერ ერთობლივად შექმნილია რესპუბლიკურმა პროგრამამ. იგი ითვალისწინებს მიკროპროცესორული ტექნიკის ბაზაზე მოწყობილობის, ტექნოლოგიური პროცესების ავტომატიზაციას, მეთორმეტე ხუთწლედში ავტომატიზებული საწარმოო სისტემების შექმნასა და წამყვან საწარმოებში რობოტტექნიკური კომპლექსების დანერგვას.

სამეფენო და საყოფაცხოვრებო საქმიანობაში პერსონალური კომპიუტერების როლს, მახასიათებლებსა ადამიანის დიალოგის დროს წამოჭრილ ფსიქოლოგიურ პრობლემებს მიუძღვნა თავისი გამოსვლა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ეიტე-პრეზიდენტმა ი. ფრანგიშვილმა.

როგორც სტატისტიკა მოწმობს, რომლის მონაცემებსაც გაეცნენ სემინარის მონაწილეები, პერსონალური კომპიუტერების გამოყენება მარტო დაწესებულებების საქმიანობაში შრომის ნაყოფიერების 1,5-2-ჯერ გადიდების გარანტიას იძლევა. ისინი ხელს შეუწყობენ პრაქტიკულად უპირველდო საქმის წარმოების მოგვარებას იმის მეოხებით, რომ მანქანა არის ელექტრონული ფოსტა და ინფორმაციული უბის წიგნაკი ერთდროულად, სამეგზო არქივარიუსი და რედაქტორი, სულ უფრო ფართოდ გამოიყენება კომპიუტერები მრეწველობაში, აწარმოებენ ეკონომიკურ-ანგარიშებს, ეფექტიანი ხდება ინფორმაციულ-გამომთვლელი მანქანების მუშაობისათვის, შეიმუშავებულია და დანერგილია გამოთვლითი ტექნიკის ახალი საშუალებები სწრაფი მომზადების სისტემა.

ავტომატიზებული პროექტირების სისტემის თანამედროვე მდგომარეობისა და განვითარების პერსპექტივებზე ილაპარაკა სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის და ხელსაწყოთმშენებლობის სამინისტროს მართვის პრობლემების ინსტიტუტის პროფესორმა, ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორმა ვ. დევიატკოვმა.

რესპუბლიკაში მიკროპროცესორული ტექნიკის საშუალებების, პერსონალური კომპიუტერების გამოყენების მეცნიერებაზე ოლაპარაკა სსრ სახალხო მეურნეობის ინსტიტუტის ინფორმაციული ტექნიკის ლაბორატორიის ხელმძღვანელი ლ. ფ. ბოგდანოვა.

ეს ერთი სიტყვა დღდამიწისახელია ახლა, გვამხნევებს მისი სიდიადე, მხარგაზლილობა... მის გაფლერებას, მის შინაარის იმედი ახლავს, ეს ერთი სიტყვა, მეგობრებო, გახლავთ — მშვიდობა!

პლანეტა ჩვენი შეელას ითხოვს, — სასწრაფო შეელას, უნდა შეიწყოს კაცი კაცს და ხალხი — ხალხს ძმურად! მე სალამს ვუთვლი ყველას, ყველას, ყველგან და ყველას, ვინც მშვიდობისთვის სიცოცხლეს ომობს ან ოფლში ცურავს!..

არა სიმშვიდე, უურზე ძილი, ჩრდილში განცხრომა, — სიფხიზლე: ჰეი, შენი, მისი, სხვათა და სხვათა!.. მშვიდობა მოაკეს არა ლოცვას, არა მაცხოვარს, არამედ შრომას, ბიმნს შრომისას, — ნადღა და მართალს!

ჩაკრეს უაზროდ გაჩაღებულ ხანძართ გურგური, გამეფდეს ქვეყნად გულმართლობა და ხულდდობა; ვარსკვლავეთამდე ააღწია ხალხთა გუგუნმა: — მშვიდობა!

— მშვიდობა!

— მშვიდობა!

გივი ძნელაძე

სამშვიდოგო

„ცა“, „ჭალქტიკა“, „ოიწა“, „ცეცხლი“, „ეუალი“, „ოიოცხლ“, — უზარმაზარი სიტყვებია, — ყოველი ერთეული. მაგრამ არსებობს ერთი სიტყვა, ურომლისოდაც არ გაგონილა აღსრულება კაცთა ოცნებისა!..

ეს ერთი სიტყვა დედამიწისახელია ახლა, გვამხნევებს მისი სიდიადე, მხარგაზლილობა... მის გაფლერებას, მის შინაარის იმედი ახლავს, ეს ერთი სიტყვა, მეგობრებო, გახლავთ — მშვიდობა!

ბ. ბ. ...

აპოლეგეტიკოს ს. ჯანაშიას სახელობის პრემია

აპოლეგეტიკა და ძველი აღმოსავლეთის ისტორიის აქტუალურ პრობლემათა დამუშავებაში ახალი ეტაპი უწოდეს „საეთაალსტებმა მონოგრაფიას „საქართველოს ძველი ისტორიის ეთნოპოლიტიკური პრობლემები (მოსხეთი)“, რომელიც გამომცემლობა „მეცნიერებამ“ გამოუშვა. წიგნის ავტორია საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი ნ. ვ. ხაზარაძე. შრომა აგვირგვინებს უძველესი ქართული ტომის მოსხების — მესხების ისტორიის დარგში მეცნიერის მრავალი წლის გამოკვლევებს. წიგნი ანსებითად აფართოებს წყაროთმცოდნეობის ბაზას კავკასიისა და წინა აზიის ძველი ისტორიის დარგში შემდგომი კვლევისათვის.

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმმა ნ. ვ. ხაზარაძეს მიანიჭა გამოჩენილი ქართველი მეცნიერის აკადემიკოს ს. ნ. ჯანაშიას სახელობის პრემია. ეს სპატიო ჯილდო მეცნიერებს ენიჭებათ სამ წელიწადში ერთხელ ისტორიის, არქეოლოგიისა, და ეთნოგრაფიის მესწავლეობა მიღწევებისათვის.

ნ. ვ. ხაზარაძე ავტორია აღმოსავლეთმცოდნეობისა და კავკასიამცოდნეობის პრობლემებზე ორმოცზე მეტი სამეცნიერო ნაშრომის და ორი მონოგრაფიისა, რომლებმაც აღიარება მოიპოვეს ჩვენს ქვეყანაში და საზღვარგარეთ.

(საქინფორმი).

ბ. ...

კომუნისტების, ყველა მშრომელის ყურადღების ცენტრში

პარტიის საყრილობო დოკუმენტები — საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის პროგრამის ახალი რედაქციის, პარტიის წესების ცვლილებების, სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების მეთორმეტე ხუთწლედისა და 2000 წლამდე პერიოდის ძირითად მიმართულებათა პროექტები საქართველოს კომუნისტების, ყველა შრომელის ყურადღების ცენტრშია. ამ დღეებში მიმდინარეობს რესპუბლიკის სამეფწველო საწარმოების, კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების, სამეცნიერო დაწესებულებებისა და სასწავლებლების კოლექტივთა ხალხმრავალი კრებები, რომელთა მონაწილენი ღრმა დაინტერესებით სწავლობენ უმნიშვნელოვანეს დოკუმენტებს, რომლებთანაც პარტია ეგებება თავის XXVII ყრილობას. ამ დოკუმენტების არსის ჩაწვდომაში, შრომითი კოლექტივების წარმოდგენილი კოლეგიტიური ფიქრებიდან, რომელიც თბილისში მოეწყო. სემინარზე განხილულ პარტიის საყრილობო დოკუმენტებში შესწავლასთან, განმარტებასა და პროპაგანდასთან დაკავშირებული ბევრი საკითხი. საგნობრივი სჯა-ბაასი იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა უზრუნველყოფთ ამ დოკუმენტების საფუძვლიანი შესწავლა და ეფექტიანი გაგება, მათ გამართეს აგრეთვე უშუალოდ შრომითს კოლექტივებში, რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის, ჭუთაისის საავტომობილო და ლითონფონის ქარხნების, თბილისის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის „მოინისა“ და მისი ქარხნის, მთელ რიგ სხვა სამრეწველო და სასოფლო-სამეურნეო საწარმოების პარტიულ-სამეურნეო აქტივთან შეხვედრებზე, სამხედრო ნაწილებსა და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებში.

ლექციები, მოხსენებები, საუბრები, რომლებიც გამართეს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის საინფორმაციო-პროპაგანდისტული ჯგუფის წევრებმა, ყველგან ცოცხლად და საინტერესოდ მიმდინარეობდა. მათ მიერ გამოთქმულმა მოთხოვნებმა რეკომენდაციებმა და კონკრეტულმა წინადადებებმა მნიშვნელოვანწილად განსაზღვრეს ადგილებზე ჩვენი ქვეყნის ეკონომიკისა და პოლიტიკის უმნიშვნელოვანეს საკითხთა ყოველმხრივ შესწავლისა და აქტიური განხილვის საქმიანი მიმართულება სკკპ XXVII ყრილობის წინ. (საქინფორმი).

ბ. ...

ელექტროენერგიის განაკვეთებისათვის პასუხი უნდა აგონ

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა განიხილა ელექტრომომხმარებლის დისციპლინის დარღვევათა საკითხი. მიღებულ დადგენილებაში აღნიშნულია, რომ რესპუბლიკის პარტიულმა, საბჭოთა ორგანოებმა, სამინისტროებმა, უწყებებმა, საკავშირო დაქვემდებარების საწარმოებმა და ორგანიზაციებმა წელს მნიშვნელოვანი შეუმობა გასწიეს ენერგომომხმარების დისციპლინის შემდგომ გამტკიცებისთვის. რესპუბლიკის ყველა ქალაქსა და რაიონს, საწარმოსა და ორგანიზაციას ერთდროულად გამოეყო ელექტროენერგიის ხარჯვის ლიმიტები. გაუეული ორგანიზატორული მუშაობის შედეგად მათი უმრავლესობა იცავს სალიმიტო დისციპლინას.

მაგრამ აღინიშნულია დადგენილებაში, რესპუბლიკაში კვლავ არის ენერგეტიკული რესურსების ხარჯვისადმი უპასუხისმგებლო დამოკიდებულების ფაქტები. მაგალითად ზოგიერთი ადგილობრივი პარტიული და საბჭოთა ორგანოს, „სამშობიარენერგოს“, ქალაქ სოხუმის, ტყვარჩელის, გაგრის, ასპინძის, ახალქალაქის, ჯავის, ონამჩირის, სოხუმის რაიონების შესაბამისი სამსახურების არასაკმარ ეფექტური მუშაობის გამო გადახარჯეს 14 მილიონ კილოვატსაათზე მეტი ელექტროენერგია. ეს შეადგენს მთელი თბილისის ორი დღე-ღამის მოთხოვნილებას, ანუ ელექტროენერგიის ისეთი დიდი მოცულობის სამი დღე-ღამის ნორმას, როგორიც ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხანაა.

უხეშად არღვევენ სალიმიტო დისციპლინას რუსთავის ცემენტის ქარხანა, საწარმოო გაერთიანება „ბორჯომი“, ფოთის წესქალაქარხანა.

„საქმთავარენერგოს“ ენერგოზედამხედველობის ადგილობრივი სამსახურები, ნათქვამია დადგენილებაში, სრულად ვერ იყენებენ თავიანთ უფლებებს ელექტროენერგიის მომხმარებელთა მიმართ, რომლებიც არღვევენ სალიმიტო დისციპლინას. მაგალითად, წელს მათ არც ერთხელ არ გამოუყენებიათ მათთვის მინაკუთვნები უფლება — მთლიანად ან ნაწილობრივ გამოეთიშათ დენი მომხმარებლისათვის, რომლებიც არარაციონალურად ხარჯავენ ელექტროენერგიას.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა არადამაკმაყოფილებლად ცნო სალიმიტო დისციპლინის დაცვისათვის პარტიის საქალაქო და რაიონული კომიტეტების მუშაობა: სოხუმის (გ. კ. ნაჭუფია), ტყვარჩელის (დ. გ. ფილია), გაგრის (ე. ე. კაპმა), ასპინძის (გ. ი. პატიაშვილი), ახალქალაქის (ს. ბ. სტეფანიანი), ბოგდანოვკის (ვ. ა. კოჩოიანი), ბორჯომის (ტ. პ. პეტრიაშვილი), ონონონფშის (რ. ვ. ქვაწყალიანი), ჯავის (ა. ა. ყანჩაველი), ონამჩირის (ს. ვ. ბაღაფში), სოხუმის (ვ. ი. კადენეკი). სკკპ წევრებს, რუსთავის ცემენტის ქარხნის, საწარმოო გაერთიანება „ბორჯომის“, ფოთის წესქალაქარხნის, საწარმოო გაერთიანება „ახალციხის“, საწარმოო გაერთიანება „ქუთაისის საავტომობილო ქარხნის“, რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის, ბათუმის ნავთობგადასამუშავებელი ქარხნის ხელმძღვანელებს — დ. ა. თათარაშვილს, თ. ვ. მთასკრანაძეს, ა. გ. ხორავას, გ. ტ. გოგოლაშვილს, ტ. ლ. გენძეხადეს, გ. ვ. ტაბაკაშვილს, ა. ა. ჩიჩიანაძეს მიეცათ აკაცრი გაფრთხილება, თუ საწარმოებში, რომლებსაც ისინი ხელმძღვანელობენ, აკლავდა დარღვევენ ელექტროენერგიის მოხმარების დისციპლინას, მათ, როგორც ხელმძღვანელებს, მკაცრი პარტიული პასუხისმგებლობა დაეკისრებათ.

სკკპ წევრს, „საქმთავარენერგოს“ უფროსს ი. ე. ჭედიას ცენტრალური კომიტეტის მიუთანხმოებოვა განსაკუთრებული ყურადღება მიაპყრო იმას, რომ საქმეთა გაუმჯობესებულ ენერგოზედამხედველობის ადგილობრივი სამსახურებისა და ქსელის საწარმოების ურთიერთმოქმედება სალიმიტო დისციპლინის დაცვის, ტექნიკური დონის ამაღლების, ელექტრომეურნეობის საიმედოობის უზრუნველყოფისათვის, ეფექტიანად გამოიყენოს მინიჭებული უფლებანი იმ მომხმარებლთა მიმართ, რომლებიც გადახარჯავენ ელექტროენერგიას, ენერგოსისტემადანაც კი გამოროთის ისინი. (საქინფორმი).

ბ. ...

შრომითს აქტიურობაზე დაყრდნობით

ბუშაობენ რა დეიზით „მეთერთმეტე ხუთწლედს დამკვიდრეული ფინანი, მეთორმეტეს ყარი საფუძველი“, 230-ზე მეტი საწარმოს, 3700 საამქროს კოლექტივებმა, უბნებმა და ბრიგადებმა ვადამდე შეასრულეს ხუთწლედის დავალებანი უმნიშვნელოვანესი მაჩვენებლების მიხედვით. მეთორმეტე ხუთწლედის გეგმების პროექტების განხილვის დროს მათმა მშრომელებმა, რომლებმაც გამოძახებენ წარმოების ადიდების ნინაგანი რეზერვები, იკისრეს ახალი სოციალისტური ვალდებულებანი და მიიღეს შემხვედრი გეგმები. რესპუბლიკაში გადაწყვიტეს 1986 წელს დაგალება გადაჭარბებით გამოუშვან და გასალიონ 50 მილიონ მანეთისაზე მეტი პროდუქცია. მთლიანად კი მომავალი ხუთწლეულისათვის — 200 მილიონ მანეთისაზე მეტი.

ეს იოქმა რესპუბლიკის პროფკავშირული აქტივის კრებაზე. მისმა მონაწილეებმა განიხილეს საქართველოს პროფკავშირული ორგანიზაციების ამოცანები, რომლებიც ითვალისწინებენ შრომითს კოლექტივებში სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1986-1990 წლებისა და 2000 წლამდე პერიოდის ძირითად მიმართულებათა პროექტის განმარტებას.

მომხსენებელმა — საქართველოს პროფსაბჭოს მდივანმა ლ. ხარბედიამ, ორატორებმა, აღნიშნეს რა მიღწეული წარმატებები, მოელი ყურადღება. მიაპყრეს შრომის ორგანიზაციათა, პროფკავშირული ორგანიზაციების აღმზრდელობითს მუშაობაში ჯერ კიდევ არსებულ ნაკლოვანებებს. აღინიშნა სოციალისტური შეჯიბრების ორგანიზაციაში ფორმალიზმის ფაქტები, ბევრ საწარმოში არ არის მოგვარებული ბინის შედეგების შეჯამება, გამარკვევულია მატერიალური და მორალური წახალისება, არ არის უზრუნველყოფილი შრომითი მეტოქეობის საჯაროობა, ბევრ შედეგების შედარებითობა, უკეთესი მიღწევების გამეფორების შესაძლებლობა.

ძირითად მიმართულებათა პროექტის განხილისას შრომითი კოლექტივების ყურადღება ეკუნტრნა, ხაზი გაუსვეს ორატორებმა, უნდა იყოს მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის მიღწევათა დანერგვის დაჩქარების, ეკონომის რეჟიმის დაცვის, ყველა უბანზე წესრიგისა და დისციპლინის გამტკიცების საფუძველზე წარმოების ინტენსიფიკაციის საკითხები. ხუთწლედის განმავლობაში სამუშაო დროის დანაკარგები რესპუბლიკაში შემცირდა, თუმცა ისინი ჯერ კიდევ ბევრი გვაქვს — მარტო მრეწველობაში ყოველწლიურად ეკარგება დაახლოებით ასი თასამბორი კაცდღე, რაც უტოლდება დაახლოებით 60 მილიონი მანეთის პროდუქციის დანაკარგებს.

ძირითად მიმართულებათა პროექტის განხილვას წინ უსწრებდა ანგარიშგება-არჩევები პროფკავშირულ ორგანიზაციებში, სადაც მრომელებმა წამოაყენეს ბევრი მნიშვნელოვანი წინადადება, რომლებიც ეხება საქმის ვითარების გაუმჯობესებას წარმოებისა და ყოფა-ცხოვრების ყველა სფეროში. ამ წინადადებებს ახლა აანალიზებენ პროფკავშირული ორგანოები და საქალაქო მუშაკებთან ერთად ამუშავებენ მათი რეალიზაციის კონკრეტულ ღონისძიებებს, რომლებიც ითასებენ 1986 წლის გეგმებსა და კოლექტიურ ხელშეკრულებებში.

კრებამ განსაზღვრა საყრილობო პარტიული დოკუმენტების განმარტებისა და პროპაგანდის, ამ მიზნით კლუბების, კულტურის სახლებისა და სასახლეების პროფკავშირთა ბიბლიოთეკებისა, და წიგნიელ ეკონომიკის, ყველა პირველად პროფკავშირული ორგანიზაციის შესაძლებლობათა გამოყენების ღონისძიებანი.

აქტიური ხელმეობა გამოვიდა საქართველოს პროფსაბჭოს თავმჯდომარე თ. მოსაშვილი.

(საქინფორმი).

ბ. ...

ჟერმონი — ლიტვიდან

წარმატებით გამოვიდა თბილისის ზ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის სცენაზე ლიტვის სსრ დამსახურებული და ნომხეთის სსრ სახალხო არტისტი გ. გრიგორიანი. ვერდის ოპერა „ტრავიატაში“ მომღერლმა შეასრულა ფერმონის პარტია. ვიოლეტას როლში გამოდიოდა სსრ კავშირის სახალხო არტისტი ლ. ჭყონია.

სურათზე: ოპერა „ტრავიატას“ სცენა; ჟერმონი — გ. გრიგორიანი, ვიოლეტა — ლ. ჭყონია.

. ვ. პეტროსიანის ფოტო. (საქინფორმის ფოტოკორესპონდენტი)

სოციალისტური სახელმწიფოსა და სამართლის აქტუალური პრობლემები და თანამედროვე იდეოლოგიური ბრძოლა — ასეთია თემა იურისტ ლექტორთა საკავშირო სემინარისა, რომელიც 19 ნოემბერს გაიხსნა თბილისში. სემინარი მოაწყვეს საბჭოთა კავშირის ლენინის ორდენოსანი სახელგადაება „ცოდნისა“ და საქართველოს სსრ სახელგადაება „ცოდნის“ გამგეობებმა და სსრ კავშირის და საქართველოს სსრ იუსტიციის სამინისტროებმა.

იურისტთა დიდი ბჭობა

სემინარი გახსნა საბჭოთა კავშირის სახელგადაება „ცოდნის“ გამგეობის თავმჯდომარის მოადგილემ ი. ა. ფიშეფსკემ, რომელმაც მადლობა მოახსენა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტს, და რესპუბლიკის მთავრობას საქართველოს ფდედაქალაქში საკავშირო სემინარის მოწყობის გამო.

სემინარის მონაწილეებს ჰმიესლია საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ნ. ნ. ენუქიძე. მან აღნიშნა, რომ სემინარის ფუმა, მისი მუშაობის პროგრამაში შესული საკითხების წრე, აგრეთვე მოსაწილეთა ერთობრ წარმომადგენლობითი შემადგენლობა მოწმობს მომავალი სჯა-ბაასის საარსებო საკითხებისა და აქტუალურობას. სემინარი განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს იმასთან დაკავშირებით, რომ მიმდინარეობს ამ დროს, როცა ყველგან. გაიმართა პარტიის საყრილობო დოკუმენტების მიღებული ბრძოლა — ასეთია თემა იურისტ ლექტორთა საკავშირო სემინარისა, რომელიც 19 ნოემბერს გაიხსნა თბილისში. სემინარი მოაწყვეს საბჭოთა კავშირის ლენინის ორდენოსანი სახელგადაება „ცოდნისა“ და საქართველოს სსრ სახელგადაება „ცოდნის“ გამგეობებმა და სსრ კავშირის და საქართველოს სსრ იუსტიციის სამინისტროებმა.

სემინარის მონაწილეებს ჰმიესლია საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ნ. ნ. ენუქიძე. მან აღნიშნა, რომ სემინარის ფუმა, მისი მუშაობის პროგრამაში შესულ საკითხების წრე, აგრეთვე მოსაწილეთა ერთობრ წარმომადგენლობითი შემადგენლობა მოწმობს მომავალი სჯა-ბაასის საარსებო საკითხებისა და აქტუალურობას. სემინარი განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს იმასთან დაკავშირებით, რომ მიმდინარეობს ამ დროს, როცა ყველგან. გაიმართა პარტიის საყრილობო დოკუმენტების საერთო-პარტიული, საყოველთაო სახალხო განხილვა.

სემინარზე მოხსენება გააკეთა სსრ კავშირის იუსტიციის მინისტრმა ბ. ვ. �აკოვმა.

საბჭოთა დემოკრატიის შემდგომ სრულყოფასთან, კანონიერებისა და მართლწესრიგის განმტკიცებასთან, ორი სოციალური სისტემის თანამედროვე იდეოლოგიური ბრძოლის პირობებში ადამიანის უფლებათა უზრუნველყოფასთან დაკავშირებულ მრავალ ამოცანას შეეხნენ სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტის სექტორის გამგე, პროფესორი ბ. ნ. ტარხანესი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პროპაგანდის განყოფილების ლექტორი ნ. ვ. პოდოლსკი და სხვები.

სემინარის მუშაობაში მონაწილეობენ საქართველოს სსრ უმაღლესი სახმოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის მოადგილე ვ. ვ. სირაძე, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ადმინისტრაციული ორგანოების განყოფილების გამგე ბ. გ. გუშბარიძე, საქართველოს სსრ უმაღლესი სახმოს პრეზიდიუმის მდივანი ი. ვ. ლაშქარაშვილი, საქართველოს სსრ ალაკ ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ვ. გ. ლორთქიფანიძე, საქართველოს კომპარტიის თბილისის საქალაქო კომიტეტის მეორე მდივანი ნ. ვ. გიორგაძე, რესპუბლიკის იდეოლოგიური და სამართალდაცვითი ორგანოების ხელმძღვანელები.

(საქინფორმი).

ესპანელი კოოპერატორები საქართველოში

თბილისში სტუმრად იყო ესპანელ კოოპერატორთა ჯგუფი სამომხმარებლო კოოპერატორთა ეროვნული კავშირის პრეზიდენტის ფრანსისსკო სენალიოს მეთაურობით. ეს იყო მიმდინარე წლის გაზაფხულზე სსრ კავშირის „ცენტროსოიუზის“ წარმომადგენელთა ესპანეთში მოგზაურობის სანაცვლო ვიზიტი.

— ხიდები გადებულია, — თქვა ფ. სენალიომ, — ეს ფართო შესაძლებლობებს უქმნის ორივე ქვეყნის კოოპერატორთა ნაყოფიერ თანამშრომლობას.

ესპანელი სტუმრები გაეცნენ საქართველოს სამომხმარებლო ორგანიზაციის შუშაობას, დათვალიერეს მისი შიგნი ორგანი საწარმოები. მათ შესაძლებლობა მიეცათ უფრო ახლოს გასცნობოდნენ ჩვენი რესპუბლიკის კულტურას. სტუმრებმა, კერძოდ, დათვალიერეს მცხეთა, საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმი და ქალაქის სხვა ღირსშესანიშნაობანი.

ესპანელი კოოპერატორები ესაუბრნენ საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველ მოადგილეს ი. ფ. ჩერქეზიას. მან დაწვრილებით გააცხო მათ რესპუბლიკის სახელმწიფოო წყობილება, მისი სახალხო მეურნეობის სტრუქტურა, ისტორია და კულტურა.

სტუმრებმა აღინიშნეს, რომ ესპანეთსა და საქართველოს ბევრი რამ აქვთ საერთო და რომ ჩვენი რესპუბლიკის გამოცდილება მთელი რიგი სოციალური პრობლემების გადაწყვეტაში მათთვის მეტად სასარგებლო იქნება. სტუმრებმა და მასპინძლებმა თქვეს, რომ ამჟამად ხელშემწყობი შესაძლებლობანია იმისათვის, რომ განმტკიცდეს კონტაქტები სსრ კავშირსა და ესპანეთს შორის ცხოვრების სხვადასხვა სფეროში.

საუბარს ესწრებოდნენ საქართველოს სსრ სამომხმარებლო საზოგადოებათა კავშირის თავმჯდომარე კ. ნ. შავიშვილი, რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს სამმართველოს მმართველობის განყოფილების გამგე ლ. ი. სადუნაშვილი.

21 ნოემბრის ესპანელ კოოპერატორები თბილისიდან გაემგზავრნენ. (საქინფორმი).

საქართველო-უნგრეთის სიმპოზიუმი

უნგრელ სპეციალისტთა თხოვნით საქართველოში გამოცდეს ბევრი ახალი სამკურნალო პრეპარატი, რომლებიც უნგრეთის სახალხო რესპუბლიკაში შეიქმნა.

თავიანთი კვლევის შედეგებს მედიკოსები განიხილავენ გაერთიანებულ სიმპოზიუმებზე, რომლებიც რეგულარულად ეწყობა თბილისსა და უნგრეთში. საქართველო-უნგრეთის VII სიმპოზიუმი მიეძღვნა უნგრული წარმოების პრეპარატების კლინიკურ და ექსპერიმენტულ შეფასებას.

სიმპოზიუმმა ჩაიარა კლინიკური და ექსპერიმენტული ფარმაკოლოგიისა და სამკურნალწამალო საპუალებების თანამდევი მოქმედების პრობლემებზე საერთაშორისო კონფერენციის ფარგლებში. (საქინფორმი).

ჭადრაკის დაფებთან

ლუციერნში გრძელდება მოკრძალაკე ვოკთა გუნდების მსოფლიო ჩემპიონობანი. ამ გუნდური შეჯიბრების მეხუთე ტურში სსრ კავშირის ნაკრები დამარცხდა უნგრელებთან — 2,5:3,5. დანარჩენი შეხვედრების შედეგები ასეთია: იუგოსლავია-ჩინეთი — 4:2, გფრ-რუმინეთი — 2:4, შვეიცარია-არგენტინა — 2,5:2,5 (1 პარტია გადადებულია), ფრანკეთი ნაკრები-საფრანგეთი — 1:5. ხუთი ტურის შემდეგ საბჭოთა მოკვიდრეკეებს 20 ქულა აქვთ, უნგრელებს და ინგლისელებს — 19-19, რუმინელებს — 17,5, ფრანგებს — 16,5, ჩინელებს — 15,5 ქულა.

ეინდჰოვენში მიმდინარე მოჭადრაკე ქალთა საკავშირო ჩემპიონატის მეოთხე ტურში ნ. გფრ-რინდაშვილმა ი. ლიტინსკაიასთან პარტია უკეთეს პოზიციაში გადადო, მეხუთეში დაუზავდა ლ. ზაიცევას, მეექვსეში კი ლ. პიარნპუუს. ნ. გურიელმა შესაბამისად ყაიმით დაამთავრა შეხვედრა ლ. სემიონოვასთან, გიმბორჯა ვ. ბაბატოვასთან და ყაიმზე შეუთანხმდა ო. სტეპოვაილა. ეკვსი ტურის შემდეგ ნ. ლიტინსკაია 4 ქულა და 2 გადადებული პარტია ჰქონდა. ასევე 4-4 ქულა ჰქონდათ გაფრინდაშვილსა და ს. მატეევეას, ოღონდ მათ თითო პარტია აქვთ დასამთავრებელი. გურიელის აქტივშია 4 ქულა. გუშინ გადადებული პარტიები უნდა გათამაშებულიყო.

თბილისს ჭადრაკის სასახლეში გრძელდება კოტოვის მემორიალი. მეშვიდე ტურში გურევიჩმა პირველი დამარცხება აგება პეტცს, შაბანოვმა მოუყო ოფფასინს. გიორგაძემ მოსაგებ პოზიციაში გადადო პარტია ნეკვეროვთან. ყაიმზე შეთანხმდნენ რანკენენ-გუტმანენიც, ჰოი-ლანჩი. მერვე ტურში გურევიჩმა ლუბაზედ მოუგო ოფფასინს, ყაიმზე შეთანხმდნენ ნეკვეროვ-დრაკენენ, ლანჩ-რანტანენი, პეტცსონი, ფალანგ-შაბანოვი. ბურგენიძეგიორგაძის პარტია გადაიდო მატერიალურად თანაბარ დაბლოლობაში. 8 ტურის შემდეგ 5 ქულითა და 1 უკეთეს მდგომარეობაში გადადებული პარტიით წინ არის სეროთაშორისო ოსტატი გურევიჩი, 4,5 ქულა და 1 გადადებული პარტია აქვს ოსტატ შაბანოვს, 4 ქულა და 2 გადადებული პარტია — ოსტატ ნეკვეროვს, 3,5 ქულა და 2 გადადებული პარტია — საერთაშორისო ოსტატს პეტცს.

სატურნირო ორბიტა

ფეხბურთი. გამოვლინდა მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალური ტურნირის კიდევ ერთი, ამჯერად 22-ე მონაწილეც: მექსიკის საგუნდო დაეუფლა ბელგიის ნაკრები, რომელმაც მართალია ჰოლანდიელებად განმეორებითი მატჩი წააგო (1:2), მაგრამ რაკი პირველი შეხვედრა მან მოგებული ჰქონდა (1:0), სტუმრად გატანილი ერთი ბურთის წყალობით ბელგიელებს მიეცათ უპირატესობა. დანარჩენი ორი ფინალისტის ვინაობა გაირკვევა შოტლანდიელებსა და ესპანელებს — ამ ორი ნაკრების ყველა ბურთი ბელგიელებმა ითვალეს. ესპანეთ-ალჟირიის „ბურთიანი“ ფრეგი — 0:0, შოტლანდია-პარაგვაის ბურთი „ბურთიანი“ — 2:0.

ფრანგეთში. თბილისის სპორტის სასახლეში გრძელდება პირველი ლიგის ქალთა გუნდების საკავშირო ჩემპიონატის საწყისი ეტაპის მატჩები. თბილისელი „ქალრიზალამ“ პირველ სამ ტურში გამარჯვენი შეხვედრები ასეთი შედეგებით დააგროვა: ხობელისს „ეკრანი“ — 3:0, თბ